

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU
WSPIERANIA RODZINY W GMINIE SZEMUD
ZA ROK 2021**

Szemud, czerwiec 2022

Do zadań własnych gminy należy tworzenie systemu opieki nad dzieckiem oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Jedną z form jest zapewnienie rodzinie wsparcia i pomocy asystenta rodziny. W gminie Szemud to zadanie realizowane jest w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Szemudzie.

W 2021 roku wsparciem asystenta rodziny objęto 20 rodzin, z czego w 7 rodzinach zakończono wsparcie asystenta, natomiast 2 rodziny, po zakończeniu asystentury były monitorowane. Celem tej pracy jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci. Jej głównym założeniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie.

Poniższa tabela określa liczbę rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny oraz inne formy pomocy.

Tabela nr 1. Działania realizowane przez asystenta rodziny

Lp.	Rodzaj działania	Liczba rodzin
1.	Wsparcie asystenta rodziny	20
2.	Monitorowanie rodzin po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny	2
3.	Zakończenie współpracy rodziny z asystentem rodziny	7
4.	Rodziny korzystające z poradnictwa specjalistycznego – porady prawne	7
5.	Rodziny korzystające z poradnictwa specjalistycznego- porady psychologiczne	8
6.	Rodziny korzystające z pomocy mediatora	2
7.	Rodziny korzystające z terapii uzależnienia lub współuzależnienia	3
8.	Rodziny korzystające z programu korekcyjno-edukacyjnego dla rodziców, mających ograniczoną władzę rodzicielską	0

Źródło: Opracowanie własne

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina współfinansuje pobyt dzieci z terenu Gminy Szemud w rodzinach zastępczych, zawodowych, niezawodowych, w rodzinnych domach dziecka oraz dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo- wychowawczych. Koszt pokrywany jest w wysokości 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej; 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej; 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dzieci w pieczy.

W 2021 roku miesięczny koszt pobytu **27 dzieci** w rodzinie zastępczej, zawodowej, niezawodowej oraz w rodzinnych domach dziecka w związku z opieką i wychowaniem wyniósł **125.595,60 zł**. Nastąpił wzrost tych wydatków w porównaniu do 2020 roku.

Zadania dotyczące pomocy rodzinie realizowane są w oparciu o Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Szemud na lata 2020-2022.

Celem głównym Programu jest udzielanie kompleksowej pomocy i wsparcie rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz tworzenie i rozwój systemu opieki nad dzieckiem w gminie Szemud. Jego efektem ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego oraz zminimalizowanie negatywnych zachowań w rodzinie. Realizacja programu w 2021 roku skoncentrowana była na trzech celach szczegółowych. W poniższych tabelach przedstawiono działania zrealizowane w 2021 roku w ramach celów szczegółowych.

CEL SZCZEGÓŁOWY 1

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych

Tabela nr 2. Raport z realizacji działań

Działanie	Raport z realizacji zadań
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez pracę socjalną i wsparcie asystenta rodziny; 2. Wspieranie rodzin w zaspokajaniu podstawowych potrzeb dziecka i rodziny poprzez zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej; 3. Organizowanie usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych; 4. Zapewnienie rodzinom z gminy Szemud dostępu do nieodpłatnego poradnictwa specjalistycznego oraz w miarę potrzeb terapii i mediacji; 5. Tworzenie warunków i organizacja spotkań dla rodzin w celu wymiany doświadczeń i zapobieganiu izolacji; 6. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie; 7. Prowadzenie spraw zmierzających do podjęcia leczenia uzależnienia; 8. Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających. 	<ul style="list-style-type: none"> • W 2021 roku w gminie Szemud z pomocy społecznej skorzystały 438 rodzin, w tym 248 rodzin z pracy socjalnej, realizowanej przez pracowników socjalnych, tą formą pomocy objęto również 37 rodzin, które korzystały z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych; • Wsparciem asystenta rodziny objęto 20 rodzin, w tym 48 dzieci; • Z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych skorzystało łącznie 23 rodziny, w tym 4 rodziny z dziećmi; • Z pomocy psychologa skorzystało 38 osób (łącznie 48 porad lub konsultacji) , w tym 10 osób objętych wsparciem asystenta rodziny; • W 5 rodzinach, w których wychowuje się dziecko z niepełnosprawnością udzielono pomocy w postaci usługi opieki wytchnieniowej; • 3 osoby objęte wsparciem asystenta korzystały z terapii uzależnienia od alkoholu, 1 osoba korzystała z terapii dla osób dotkniętych przemocą fizyczną i psychiczną w PCPR • Wszczęto procedurę Niebieskiej Karty w 16 rodzinach, 17 było z poprzednich lat, natomiast 17 zostało zakończonych;

	<ul style="list-style-type: none"> • Wobec 26 osób prowadzono postępowanie w przedmiocie zobowiązania do leczenia uzależnienia; • Opracowano i rozdysponowywano ulotki o poszukiwaniu rodzin wspierających; nawiązano współpracę z 1 rodziną wspierającą, która w 2021 obejmowała swą pomocą rodzinę z problemami opiekuńczo-wychowawczymi
--	--

Źródło: Opracowanie własne

Rodziny zamieszkujące na terenie Gminy Szemud miały możliwość skorzystania z nieodpłatnego poradnictwa psychologicznego i prawnego. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Szemudzie porad udzielał psycholog. Wobec rodzin z problemem przemocy oraz uzależnienia realizowano procedury Niebieskie Karty lub zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego. Rodziny, w których występują poważne problemy opiekuńczo-wychowawcze i zachodzi obawa odebrania dziecka z rodziny objęte były pomocą asystenta rodziny. Przydzielenie rodzinie asystenta rodziny następuje na wniosek pracownika socjalnego, który zdiagnozował w rodzinie problemy opiekuńczo-wychowawcze. Zadaniem asystenta rodziny jest praca z rodziną, prowadzona za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Asystent rodziny dokumentuje pracę w postaci planów pracy z rodziną, ich aktualizacji oraz okresowej oceny sporządzanej nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy. W GOPS Szemud zatrudniony jest jeden asystent rodziny, który w tym samym czasie może prowadzić pracę w 15 rodzinach. Jak wynika ze sprawozdań GOPS w 2021 roku 37 rodzin skorzystało z pomocy, w których zdiagnozowano bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych. Jeden asystent rodziny nie mógł objąć pomocą wszystkich rodzin wymagających tego rodzaju wsparcia.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pomoc może być realizowana przez rodziny wspierające. Zadaniem rodzin wspierających jest pomoc rodzinom, które mają trudności w opiece i wychowaniu dzieci poprzez organizowanie czasu wolnego dzieciom, wypracowywaniem nawyków wspólnego spędzania czasu, pomoc w nauce i inne. Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka. W roku 2021 przeprowadzono kampanię poszukiwania chętnych rodzin do współpracy (plakaty, ulotki, informacje na stronie internetowej) do współpracy zgłosiła się jedna rodzina. Należy tutaj dodać, że rodzinom wspierającym nie przysługuje wynagrodzenie za tę pracę.

CEL SZCZEGÓŁOWY 2

Rozwijanie systemu pomocy rodzicom biologicznym w opiece nad dziećmi

Tabela nr 3. Raport z realizacji działań

Działanie	Raport z realizacji zadań
<ol style="list-style-type: none"> 1. Utworzenie i prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienia w nich miejsc dla dzieci; 2. Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej; 3. Prowadzenie działań profilaktyczno-wychowawczych w szkołach; 4. Organizowanie wypoczynku dla dzieci z terenu gminy Szemud; 5. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. 	<ul style="list-style-type: none"> • W 2021 roku utworzono placówkę wsparcia dziennego w formie opiekuńczej; • 45 dzieci skorzystało z kolonii i wypoczynku; • W 2021 roku 29 dzieci przebywało w pieczy zastępczej; • W 2 rodzinach prowadzono monitorowanie sytuacji dzieci po zakończonej pracy asystenta rodziny; • W szkołach prowadzono zajęcia profilaktyczno-wychowawcze zgodnie z planem wychowawczym;

Źródło: Opracowanie własne

Uchwałą Rady Gminy Szemud z dnia 30 września 2021 r. została utworzona Placówka Wsparcia Dziennego prowadzona w formie opiekuńczej. Jest ona przeznaczona dla dzieci i młodzieży, w szczególności z rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Placówka została wpisana w struktury organizacyjne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szemudzie, a jej organizację określa regulamin organizacyjny.

W 2021 roku do Placówki zapisało się już 12 dzieci, natomiast dziś mamy już 2 grupy, składające się z niespełna 15 osób. Docelowo planuje się objąć tego typu wsparciem 30 dzieci.

CEL SZCZEGÓŁOWY 3

Prowadzenie działalności profilaktycznej oraz rozwój współpracy podmiotów działających na rzecz rodziny

Tabela nr 4. Raport z realizacji działań

Działanie	Raport z realizacji zadań
<ol style="list-style-type: none"> 1. Uświadamianie rodzin, mieszkańców gminy Szemud o dostępnych formach pomocy rodzinie w przypadku trudności; 2. Prowadzenie działań poprawiających współpracę instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny; 	<ul style="list-style-type: none"> • Bieżące informacje na stronie www.gopsszemud.pl, a także akcja informacyjna, plakaty i ulotki „Zostań rodziną wspierającą”; • Współpraca asystenta rodziny ze szkołami, częsty kontakt osobisty i telefoniczny oraz pozyskiwanie ze szkół pisemnych informacji o funkcjonowaniu dziecka w szkole (55 opinii o uczniu);

<ol style="list-style-type: none"> 3. Doskonalenie kadry (szkolenia dla pracowników socjalnych, asystenta rodziny oraz innych osób pracujących z rodziną); 4. Organizowanie spotkań, konferencji lub seminariów dotyczących problematyki rodziny; 5. Organizowanie lokalnych kampanii na rzecz rodziny; 6. Prowadzenie bieżącej diagnozy sytuacji rodzin w gminie Szemud; 	<ul style="list-style-type: none"> • Współpraca ze służbą zdrowia oraz pozyskiwanie pisemnych informacji o dziecku pod względem zdrowotnym (4 informacje o zdrowiu dziecka); • Zorganizowano 3 spotkania interdyscyplinarne z rodzinami objętymi wsparciem asystenta rodziny; • Zawiadomienia i współpraca z sądem rodzinnym (2 zawiadomienia do sądu, 8 zawiadomień do pomocy społecznej i 17 sprawozdań do sądu); • Opiniowanie sytuacji rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej (3 opinie); • zorganizowanie konferencji „Rodzina – aktualne problemy i możliwości wsparcia” dla przedstawicieli służb wspierających rodzinę.
---	---

Źródło: Opracowanie własne

W gminie Szemud systematycznie rozwijany jest system wsparcia pomocy rodzinie przeżywającej trudności. Współpraca polega przede wszystkim na wymianie informacji pomiędzy instytucjami na temat sytuacji dzieci i ich rodzin, możliwych form pomocy oraz planu pracy z rodziną biologiczną. Wspólne spotkania przedstawicieli służb tj. pracowników socjalnych, Policji, pedagogów szkolnych, pielęgniarki środowiskowej odbywają się w ramach prac grup roboczych, zwołanych w związku z przemocą w rodzinie. Asystent rodziny we współpracy z pracownikiem socjalnym realizuje plan pracy z rodziną, uczestniczy też w spotkaniach dotyczących dzieci w pieczy zastępczej. Współpraca z sądem realizowana jest poprzez kontakt z kuratorami zawodowymi i społecznymi oraz cykliczne przygotowywanie informacji o sytuacji rodziny na potrzeby sądu. W 2021 roku w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Szemudzie zorganizowano 3 spotkania zespołu specjalistów pracujących z rodziną, podczas którego zostały opracowane plany pracy oraz kierunki działań zmierzających do poprawy sytuacji dziecka i rodziny będącej w kryzysie. Planuje się kontynuację takiej formy wsparcia w latach kolejnych z uwagi na widoczne korzyści wynikające z współpracy specjalistów i członków rodziny.

Ocena sytuacji rodzin oraz diagnoza występujących w nich problemów jest pierwszym krokiem w kierunku udzielenia im skutecznej pomocy. Informacje o rodzinach w kryzysie lub przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych pozyskują głównie pracownicy socjalni poprzez przeprowadzenie rodzinnych wywiadów środowiskowych, kontakty z rodzinami i pracownikami innych instytucji pracujących na rzecz dzieci i rodzin. Bieżąca diagnoza problemów oraz zapotrzebowania na świadczenia realizowana jest corocznie w postaci sprawozdań. Podejmowane są też działania profilaktyczne dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom i promujące zdrowy styl życia. Natomiast informacje na temat oferty pomocowej dla rodzin umieszczane są na stronie internetowej GOPS, tablicach ogłoszeń, w prasie lokalnej oraz w broszurach i ulotkach.

Z informacji pochodzących od pracowników socjalnych wynika, że w 2021 roku w 37 rodzinach zdiagnozowano większe lub mniejsze problemy opiekuńczo-wychowawcze, a 20 z nich objętych było wsparciem asystenta. Rodziny, które z różnych powodów korzystają z pomocy finansowej GOPS, posiłków w szkole lub pomocy żywnościowej, a w których nie zdiagnozowano problemów opiekuńczo-wychowawczych stanowią grupę osób zagrożoną wystąpieniem podobnych problemów z dziećmi. Wsparciem dla rodzin jest pomoc asystenta, organizacja usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, a w szczególności pomoc dzienna w postaci zajęć w placówce wsparcia dziennego.

W gminie Szemud zadania własne w zakresie wspierania rodziny realizowane są we współpracy z Policją, sądem, szkołami, ośrodkiem zdrowia i organizacjami pozarządowymi. Zadania dotyczące tworzenia oraz rozwoju wsparcia w zakresie opieki nad dzieckiem oraz pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych są konieczne i należy je kontynuować.

Potrzeby dotyczące realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w Gminie Szemud:

1. Realizacja programu wspierania rodziny;
2. Kontynuacja pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez zapewnienie asystenta rodziny;
3. Zwiększenie dostępu do specjalistycznego wsparcia, w szczególności pomocy psychologicznej, pedagogicznej, terapeutycznej i mediacji;
4. Organizowanie i finansowanie szkoleń dających możliwość podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny oraz innych osób pracujących na rzecz rodziny (pracownicy socjalni, członkowie grup roboczych);
5. Podjęcie działań zmierzających do wspierania rodzin w środowisku lokalnym poprzez finansowanie i organizację szkoleń oraz tworzenie warunków do działania rodzin wspierających;
6. Kontynuacja funkcjonowania placówki wsparcia dziennego w Szemudzie oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci, utworzenie kolejnych placówek lub pracy wychowawców w innych miejscowościach, ponieważ z uwagi na dojazdy, dzieci mieszkające w innych miejscowościach niż okolice Szemuda, nie mogą korzystać z tej możliwości wsparcia;
7. Kontynuacja pomocy w postaci usług opiekuńczych w zależności od potrzeb;
8. Zachęcanie członków rodzin do udziału w spotkaniach w ramach tzw. „grup wsparcia” lub „grup samopomocowych”;
9. Kontynuowanie współpracy w zakresie nieopłatnej pomocy prawnej;
10. Kontynuacja współfinansowania pobytu dzieci w rodzinie zastępczej lub innej placówce;
11. Kontynuacja monitoringu sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem i przeżywających trudności przez pracowników socjalnych i asystenta rodziny;
12. Kontynuacja działań w zakresie poszerzania świadomości mieszkańców gminy o ofercie pomocowej dla rodzin z dziećmi.

Opracowała:
Justyna Bieszk
Kierownik GOPS